

Савенко Т. Д., к. філол. н., доцентка

Національна академія статистики, обліку та аудиту (Київ, Україна)

Бойченко І. Ф., старша викладачка

Український державний університет імені Михайла Драгоманова

(Київ, Україна)

КОНТРОЛЬ СФОРМОВАНOSTІ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ПРИ МОВНОМУ НАВЧАННІ

Однією з компетенцій, які забезпечують здійснення комунікативно-мовленнєвого акту, є предметна компетенція, що слугує ефективним засобом оптимізації навчального процесу. Щоб досягнути результатів при мовному навчанні неодмінно слід враховувати ту обставину, що професійні потреби комунікантів віддзеркалюють сферу їхніх взаємних інтересів, а професійна підготовленість є основою та передумовою оволодіння іноземною мовою. Це означає, що на основі лінгвістичної компетенції іноземною мовою студенти опановують новою предметною компетенцією більш високого порядку.

Практика однозначно переконує, що на заняттях з іноземної мови у виші у рамках циклу занять з наукового стилю мовлення суттєве місце має відводиться усному та письмовому контролю засвоєваності матеріалу. Контролю підлягає як оволодіння мовним матеріалом, так і готовність практичного застосування конкретних навичок і вмінь за видами мовленнєвої діяльності.

При навчанні професійного спілкування студентів-нефілологів помітне місце займає формування термінологічної компетентності, оскільки серед сфер спілкування для багатьох спеціальностей переважає професійна. З метою визначення засвоєння спеціальної лексики, уміння користуватися нею у різних ситуаціях майбутньої професійної діяльності пропонуються різні види контролю:

1. контроль у межах кожного заняття упродовж всього циклу

вивчення НСМ;

2. контроль на підсумковому занятті циклу з метою перевірки оволодіння студентами навичками і вміннями оперування спеціальною лексикою в залежності від комунікативної цілі циклу;

3. підсумковий семестровий контроль, який показує загальний приріст знань студентів за півріччя;

4. заключний підсумковий контроль у кінці курсу вивчення мови у виші, який дозволяє оцінити мову та комунікативну компетентність студентів у науково-професійній сфері.

На заняттях циклу вивчення іноземної мови проводиться як усний, так і письмовий контроль, що відображається у модульному контрольному завданні. У залежності від мети та об'єктів контролю студентам пропонується індивідуальні заняття та їхні варіанти, для підгрупи або всієї групи, які можуть бути не тільки аудиторними, але й позааудиторними. Завдання, які пропонуються з контрольною метою, комунікативно орієнтовані, пов'язані з тематикою та проблематикою циклу занять в цілому та кожного уроку окремо, враховують індивідуальні особистісні якості студентів, створюють позитивну мотивацію.

Контроль термінологічної компетенції проводиться на різних рівнях з метою визначення:

1. уміння зрозуміти та проаналізувати текст;
2. уміння користуватися спеціальною лексикою у різних ситуаціях професійного спілкування (від невеликих за обсягом завдань до рольових ігор);
3. навички та вміння при оформленні ділових паперів.

Підсумковий контроль за семестр і заключний контроль за курс проводяться, як правило, у письмовій формі. Завдання письмових робіт можуть складатися як із тестів, так і з текстів зі спеціальності. Вони складені таким чином, що студенти повинні показати знання спеціальної лексики, яку вивчали по циклах курсу, а також лексики, близької до даної

сфери діяльності.

Текстовий матеріал контролю має містити не більше 2-3% нових мовних одиниць, в основному пов'язаних з лексичним аспектом. Робота студента над тестом має на меті з'ясування загального змісту тексту, головної інформації й основних проблем, які в ньому розглядаються. Акцентація на подані у кінці тексту запитання, запис слів і словосполучень, які несуть головне смислове навантаження, а також виділення предикативних зв'язків підтем тексту дає можливість перевірки ступеню сформованості у студентів навичок проглядового й аналітичного читання, а також уміння будувати монологічне висловлювання.

На основі письмових робіт створюється можливість порівняти термінологічну компетентність студента за семестр із підсумковою компетентністю, яка демонструє загальний рівень оволодіння спеціальною лексику у динаміці, а також є мірилом приросту знань студента за весь курс.

Спеціально підготовлений контроль дозволяє виміряти наступні параметри: ступінь повноти, ступінь точності, адекватності, правильності, глибини розуміння сприйняття змісту. При цьому в якості основного показника сформованості даного вміння за всіма параметрами виступає «правильність/неправильність» відповіді на питання або тези, яка закладена в текстову одиницю. У свою чергу критерієм оцінки може слугувати кількість набраних студентом балів та «мінус-балів».

Контроль сформованості термінологічної компетентності при навчанні професійному спілкуванню має не тільки контролюючу та навчальну, але і стимулюючу функцію, являючись органічною частиною навчального процесу і даючи достатній матеріал для аналізу сильних і вузьких місць курсу навчання та оптимізації усього навчального процесу.

Якщо методично прогресія в оволодінні термінологічної лексики реалізується в структурі навчальних посібників (1 – мікротекст, граматики, лексика, словотворювальні та синтаксичні моделі, пропозиції; 2 – завдання

до тексту: предтекстові, притекстові, після текстові; 3 – тренувальні вправи; 4 – комунікативні завдання; 5 – задачі по аналогії (трансфер), то контроль засвоєння наукової лексики також реалізується з урахуванням основних критеріїв оптимальності, які слугують основою і становим хребтом навчального процесу: при мінімальних затратах часу, зусиль та засобів на проведення охопити максимальне число не тільки слухачів, але й дотриматися рамок і вимог усіх параметрів, отримавши при цьому об'єктивні результати.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Дячук Т.М., Жуковська Г.М. Важливість розуміння природи термінів студентами. Світові виміри освітніх тенденцій: науково-методичні проблеми мовної підготовки іноземних громадян. XIII Міжнар. науково-практ. конф. (24.04.20). К.: НАУ, 2020. С.91-93.

2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Наук.ред.укр.вид., доктор пед.наук, проф. С.Ю.Ніколаєва. К.: Ленвіт, 2003. 273 с.

3. Савенко Т.Д., Ткаченко В.А. Система контролю як інструмент управління навчальним процесом. Науково-методичні проблеми мовної підготовки іноземних громадян. XI Міжнар.науково-практ.конф. (24.04.2018). К.: НАУ, 2018. С. 88-90.